

HVĚZDY DÁVAJÍ SKLON, ALE NENUTÍ

Zdeněk Vojtíšek

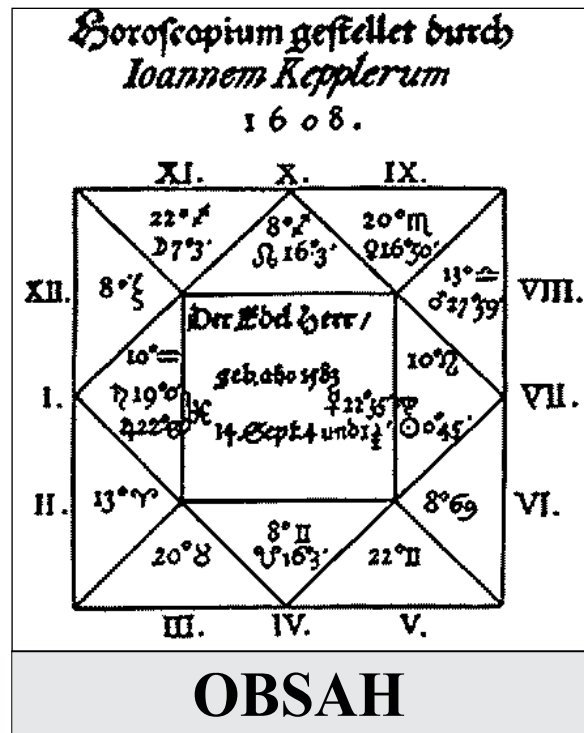
„Spolu s magií a alchymií je astrologie jednou ze tří základních hermetických věd a má k oběma jmenovaným důležitý vztah. Je také nejrozšířenějším oborem praktického hermetismu,“ napsal prof. Milan Nakonečný v *Lexikonu magie* (Ivo Železný, 1995) a pokračoval: „Původně byla astrologie esoterní vědou o vztazích mezi makrokosmem (světem) a mikrokosmem (člověkem), které byly symbolizovány během a postavením nebeských těles. (...) Astrologie se pak stále víc a víc stávala divinační metodou a dnes je v tomto smyslu pěstována téměř výlučně. Význam astrologie vyjádřil již proslulý Hermes: *Štasten, kdo dovede číst znamení času*. Těmito znameními jsou především hvězdné konstelace, které korespondují s povahou a osudy jedinců, ale i celých národů, států a událostí. Astrologie není v tomto smyslu kauzalistická, jak se často má za to, nýbrž analogistická. Hvězdy nevyvolávají účinky svým vyzařováním – i když i tento vliv je možný –, nýbrž jejich konstelace korespondují s určitými povahovými a osudovými konstelacemi lidí a událostí, tj. řečeno obrazně: Obrazy postavení hvězd jsou analogické obrazům lidských osudů a povah. Astrologie je založena na principu synchronicity a nikoli kauzality. Proto také astrologie není deterministická: *Astra inclinant, nec non necessitant* (Hvězdy dávají sklon, ale nenutí).“

Astrologie je tedy starým, širokým a vnitřně velmi rozrůzněným oborem, který můžeme v jednom čísle časopisu Dingir pokrýt pouze částečně. Pro orientaci je proto důležitý úvodní článek našeho tématu od religionisty **Ivana O. Štampacha**. Jiný typ orientace - tentokrát na současné české astrologické scéně - poskytuje **Marek Dluhoš**, jeden z mála religionistů, kteří se ve své akademické práci soustředí za západní esoterickou (hermetickou) tradici. Téma pak dále obsahuje tři sondy do postavení astrologie v rámci jednotlivých duchovních tradic. Religionista a teolog **Pavel Hošek** přesvědčivými argumenty zpochybnil rozšířený předpoklad, že křesťanství je s astrologií v nevyhnutelně nepřátelském vztahu. K naznačení širší škály křesťanských postojů mu pomáhají dvě vyjádření v rámečcích: na jedné straně pravoslavný kněz Jan Týmal tvrdí, že v nebeském „zrcadle“ se člověku zobrazují „všichni běsi starého pohanského nebe“, na druhé straně přírodovědec a evangelík Jan Moravec přesvědčuje, že na astrologii není nic náboženského, co by mohlo být ke křesťanské víře v protikladu.

Podobné napětí obsahují i články, které popisují postavení astrologie v jiných duchovních tradicích. Indoložka **Nora Melnikova** popisuje, jak astrologie prostupuje životem indické společnosti, i když ji její (snad více intelektuální) část odmítá. Orientalista **Pavel Ťupek** připomíná, že ve světě islámu probíhá hranice mezi odmítáním a popularitou astrologie podobně jako hranice mezi fundamentalistickou ortodoxií a praktickým žitým islámem.

Relativně nejvíce prostoru je v tomto tématu věnováno psychologizujícímu pojetí astrologie francouzského umělce a filosofa Dane Rudhyara. Jeho samotného představuje filosof **Jindřich Veselý**, Rudhyarova českého pokračovatele Pavla Turnovského pak v rozhovoru zpovídá religionista **Vojtěch Tutr**. Ukázkou z Rudhyarova textu nalezneme na třetí straně obálky.

Protože jedno téma v Dingiru zdaleka nemůže pokrýt celou šíři astrologie, vrátíme se k tomuto tématu v čísle 2/2013. Budeme v něm psát např. o vztahu judaismu k astrologii nebo o oblíbě astrologie v hnutí Nového věku (z tohoto okruhu máme zatím pouze obrázek na přední straně obálky). Prostorem ve dvou číslech časopisu vyjadřujeme přesvědčení, že astrologie je velmi důležitým předmětem religionistického bádání. ■

Náboženství a práva dětí (<i>Blanka Malcová</i>)	110
Zemřel Sun Myung Moon (<i>Martin Kořínek</i>)	111

Zahranicí

Africká verze hinduismu (<i>Živa Kopecká</i>)	113
---	-----

Téma

To, co je dole, je jako to, co je nahoře	116
(<i>Ivan O. Štampach</i>)	
„Neděste se nebeských znamení“ (<i>Pavel Hošek</i>)	119
Indická astrologie dnes (<i>Nora Melnikova</i>)	123
Salafitě proti astrologii (<i>Pavel Ťupek</i>)	126
Astrologie v české společnosti (<i>Marek Dluhoš</i>)	128
Dane Rudhyar, astrolog a filosof (<i>Jindřich Veselý</i>) ..	132

Rozhovor s astrologem Pavlem Turnovským

Astrologie hledá živé metafory (<i>Vojtěch Tutr</i>)	135
--	-----

Info-servis

..... 138

Události

Konference o pentekostalismu (<i>Tereza Halasová</i>) ..	140
Podpora sňatků homosexuálních páru	140
v konzervativním judaismu (<i>Aleš Weiss</i>)	
Odkaz kardinála Martiniho (<i>Aleš Opatrný</i>)	140

Recenze

O náboženství věcně a nově (<i>Ivan O. Štampach</i>)	141
Iničiační komiks (<i>Jan Sušer</i>)	142
Obávané téma ve střízlivém pohledu	143
(<i>Ivan O. Štampach</i>)	
Východní mystika prožitá křesťanem	143
(<i>Martin Kořínek</i>)	

Dopisy

..... 144

Doc. PhDr. **Zdeněk Vojtíšek**, Th. D., (*1963) je vedoucím katedry religionistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a šéfredaktorem časopisu Dingir.